

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

Lausunto kuntalakiluonnoksesta

312/01/2014

KH § 381 Selostus:

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen, demokratia-, talous-, sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoanut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista. Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntalakiluonnoksesta, joka on saatavilla valtiovarainministeriön [www-sivuilla](http://www.sivuilla) osoitteessa www.kuntauudistus.fi . Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä.

Savonlinnan kaupunki esittää lausuntonaan seuraavaa:

Luvun 1 yleiset säännöt osalta todetaan, että 6 §:n 2 momenttiin esitetty lisäys selkeyttää kuntakonsernin käsitettä.

Luvun 2 kunnan tehtävien ja järjestämisvastuun osalta todetaan, että ehdotettu uusi 8 § asettaa selkeät reunaehdot kuntien lakisääteisten tehtävien hoidolle sekä asettaa järjestämisvastuussa olevalle kunnalle vastuut ja velvoitteet. Esitys rajoittaa tältä osin osaltaan kuntien sopimusvapautta lakisääteisten tehtävien hoidon osalta. Tämä tulee kuitenkin parantamaan kuntien ja kuntayhtymien välisten tehtävien jaon suunnittelua. Palvelujen tuottamista koskeva 9 § antaa kunnille tarpeellista liikkumavaraa ratkaista taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkain tapa järjestää palveluiden järjestäminen. Nykyisen kuntien taloudellisen tilanteen vuoksi ehdotus on tarpeellinen

Luvun 3 valtion ja kunnan suhteen osalta voidaan 12§:n osalta todeta, että esitetty kuntatalousohjelma sitouttaa kaikki julkisyhteisöt julkisentalouden ohjausjärjestelmään.

Luvun 4 valtuusto osalta todetaan, että 15 §:n mukaisesti kuntavaalien siirtäminen huhtikuulle on kannatettava uudistus,

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

jolloin uusi valtuusto aloittaa kesäkuussa. Tämä tulee muuttamaan kunnissa tilinpäätöksen valmistelua ja käsittelyä sekä uuden talousarvion valmistelua, mutta kokonaisuutena tämä, on suotava uudistus. Tällöin uudet luottamushenkilöt pääsevät valmistelemaan ja käsittelemään talousarviota, josta uusi valtuusto päättää. 16 §:n mukainen kuntien harkintavallan lisääminen valtuutettujen lukumäärän osalta vahvistaa kuntien itsemääräämisoikeutta sekä mahdollistaa valtuuston koon sopeuttamisen optimaaliseksi kunkin kunnan tarpeisiin nähden.

Luvun 5 kunnan asukkaiden osallistumisoikeus todetaan, että Savonlinnassa on toiminnassa esityksessä mainitut nuorisovaltuusto sekä vammais- ja vanhusneuvosto. Esitys niiden perustamisen veloittamisesta laintasolla on hyvä, koska tällöin saadaan laajempi näkökulman kunnan asukkaita koskevien asioiden valmisteluun.

Luvun 6 toimielinmallit osalta lausutaan, että 31 §:n mukaiset valiokunta ja puheenjohtaja mallit tehostaisivat päätöksentekoprosessia sekä lisäisi luottamushenkilöiden poliittista vastuuta ja sitovuutta. Savonlinnan kaupungilla on esitetyt 37 §:n mukaiset alueelliset aluejohtokunnat valittu kuntaliitosten seurauksena. Aluejohtokuntien valinta tulee olla esityksen mukaisesti kunnan omassa harkinnassa, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

Luvun 7 osalta todetaan, että kuntastrategiaa koskeva uudistus on kannatettava, koska sitä kautta voidaan ennakoida tulevaa toimintaa ja vahvistaa kunnan toiminnan ohjaamista. Sillä sidotaan strateginen ja taloussuunnittelu paremmin yhteen. Sitovuustasona poliittinen sitovuus on riittävä. Kunnanhallituksen osalta 40 § mukainen uudistus täsmentää kunnanhallituksen vastuuta ja selkeämmin tuo esille hallituksen tehtävät. Esityksen 43 §:ssä esitetty johtajasopimus on käytössä Savonlinnassa ja toimintamallina se on todettu hyväksi. Esityksen 47 §:ssä esitettyjä omistajaohjauksen lisäyksiä voidaan pitää järkevinä. Konsernihallinnon osalta on hyvin merkittävä uudistus, että kuntalain 48 §:ssä annetaan sitovia linjauksia konserniyhtiöiden hallitusten kokoonpanoista.

Luvun 8 osalta Savonlinnan kaupungilla ei ole huomautettavaa.

10 luvun 74 §:n mukaisesti kunnanhallituksen jäsenen vaalikelpoisuuden tiukentaminen turvaa hallinnon ja päätöksenteon uskottavuutta ja toimivuutta. Vaalikelpoisuuden tiukentamisen kautta poistuu esteellisyyden tulkintamahdollisuus esim. kuntayhtymien ja konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten osalta. Tämä vähentää suoraan muotovirheiden mahdollisuutta päätöksen teossa. Myöskään tilanteessa ei tule kaksoisroolia, kun kunnanhallitus vastaa konsernijohtamisesta. Päätoiminen ja osa-

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

aikainen luottamushenkilöasema toimisi isommissa kunnissa. Kunnanhallituksen osalta esitetty tiukennus esteellisyyteen tuli myös ulottaa valtuuston esteellisyyssperusteita harkittaessa. Esityksen 85 §:ssä esitetty sidonnaisuuksien ilmoittaminen on tarpeellinen uudistus hallinnon ja päätöksen teon kannalta. Uudistus poistaa muotovirheiden mahdollisuutta kuten 74 §:n mukainen uudistus. Uudistus tulee helpottamaan esteellisyysharkintaa kokouksissa. Ilmoittamisvelvollisuus sekä vastuu esteellisyyden harkinnasta tulee edelleen säilyttää luottamushenkilöllä itsellään, kuten voimassa olevassa laissa on kirjattu. Uudistus lisää myös päätöksenteon julkista luetettavuutta.

12 luvun osalta todetaan, että 93 §:ssä esitetty otto-oikeuden rajoittaminen kunnanhallitukselle tulee asettamaan lisää vaatimuksia päätösten ilmoittamiselle sekä luottamushenkilöille lisää vastuuta päätöksenteon seuraamiselle koko toimielinorganisaation osalta. Uudistus tulee yksinkertaistamaan otto-oikeus järjestelmää ja käytäntöä sekä vahvistaa kunnanhallituksen roolia. Kysymyksenä on, että miten tämä järjestely kuormittaa kunnanhallitusta, kun nyt lautakunnat ovat voineet käyttää otto-oikeuttaan. 99 ja 100 §:ssä esitetyt sähköinen kokousmenettely ja sähköinen päätöksentekomenettely ovat merkittäviä ja hyviä lisäyksiä, jotka luovat päätöksentekomenettelystä joustavampaa. Asiassa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että kaikille toimielimen jäsenille tulee silloin olla mahdollisuus päästä tietoverkkoon suojatusti. Kunnan ilmoitusten ja tietojen saatavuuden kirjaaminen esitetyllä tavalla lakiin on perusteltua vaikka suurimassa osissa kuntia jo näin toimitaan. Lakiin kirjaaminen parantaa kuntalaisten oikeuksia tiedonsaantiin sekä mahdollistaa paremman osallistuminen kunnan päätöksen tekoon.

Luvun 13 osalta todetaan, että 111 §:n Talousarvio- ja suunnitelman lakiesityksessä sanotaan: "...kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien". Voimassa olevassa kuntalaissa alijäämän kattamisvelvoitteelle määritetty taloussuunnitelmakausi on kirjoitettu niin, että se antaa kunnalle itselle harkintavaltaa päättää taloussuunnitelmakaudesta, minkä aikana yksilöidyt toimenpiteet alijäämän kattamiseksi pystytään kunnassa toteuttamaan. Ns. suunnitelmakauden epämääräisyys mahdollistaa taloussuunnitelmakauden pidentämisen em. toimenpiteiden toteuttamiseksi niissä tilanteissa, kun kunnalle tulee uusia kustannuksiltaan merkittäviä lakisääteisiä tehtäviä tai tulopohjaa tulee merkittäviä leikkauksia, jotta kunta pystyy hoitamaan sille määrätty tehtävät eikä niiden hoitaminen vaarannu.

Kuntalain tulee mahdollistaa joustavuus taloussuunnitelmakauteen, jotta alijäämä saadaan katettua ilman, että liian tiukan aikataulun johdosta kuntien tehtävien hoitaminen vaarantuu.

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

14 luvussa on tarkastuslautakunnan tehtävät ja velvollisuudet kirjattu voimassa olevaa lakia selkeämmin.

Luvun 15 vastatessa nykyistä lainsäädäntöä eikä siihen ole ehdotettu muutoksia niin Savonlinnan kaupungilla ei ole tästä lausuttavaa.

(Valmistelu: kaupunginlakimies Aki Rasimus, puh 044-4174041)

(Valmistelu: talousjohtaja Arja Petriläinen puh: 044 417 4096)

(Valmistelu: kehitysjohtaja Hannu Kurki, puh. 044-417 4004)

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus päättää antaa selostusosan mukaisen lausunnon.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti päätösesityksen kuulumaan seuraavasti: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun päätösesityksen.

KH § 395

Selostus:

Selostus kaupunginhallituksen kokouksen §:n 381 mukainen. Lausuntoa muutetaan 10 luvun 74 §:n osalta seuraavasti:

10 luvun 74 §:n mukaisesti kunnanhallituksen jäsenen vaalikelpoisuuden tiukentaminen turvaa hallinnon ja päätöksenteon uskottavuutta ja toimivuutta. Kuitenkin uudistus tulee heikentämään konserniohjausta, koska keskeiset luottamushenkilöt eivät yhtä aikaa voi toimia konserniyhtiöiden hallituksessa ja kunnanhallituksessa. Tämä mm. heikentää tiedonsaantia konserniyhtiöiden ja kunnan välillä. Tarvittaessa luottamushenkilö on jäävättävä itsensä esteellisenä käsittelystä.

Luvun 13 osalta lausuntoon lisätään konserniyhtiöiden osalta seuraavaa:

Lain voimaan tullessa kaikkein alijäämäisimmille kunnille turvataan voimaatulosäädöksellä kuusi vuotta aikaa kattaa alijäämänsä. Kattamisvelvollisuus tulee koskemaan myös kuntayhtymiä. Kriisikuntamenettelyyn voi joutua, jos alijäämiä ei kateta säädetyssä ajassa tai nykyisten kriisikuntakriteereiden perusteella. Kriteereissä siirrytään konsernitason taloustietoihin vuonna 2017, jotta arviointimenettely perustuisi luotettavampaan kuvaan kunnan talouden kokonaisuudesta. Vuosina 2015 ja 2016

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

arviointimenettelyyn sovellettaisiin nykyisin voimassa olevia kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ja sen perusteella annetun asetuksen mukaisia peruskuntien tunnuslukuja. Arviointimenettely säädettään kattamaan myös kuntayhtymät.

Savonlinnan kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan, että

- lakiesitykseen tulee sisällyttää kunnalle mahdollisuus esittää ministeriölle (valtiovarainministeriö) jo ennen alijäämän kattamiselle esitetyn määräajan täyttymistä mahdollisuus hakea jatkoaikaa em. velvoitteen täyttämiseksi (viittaus lausunnosta §:stä 111) ilman, että erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely astuu voimaan. Arviointimenettelyssä tulee tiukasti määriteltujen aikamääreiden lisäksi ottaa huomioon kattamattoman alijäämän määrä suhteessa kunnan taloudelliseen kantokykyyn.;
- siirryttäessä kriisikuntakriteereissä konsernitason taloustietoihin vuonna 2017; rahoituksen riittävyys tai vakavaraisuus, tulee konsernitasetietojen lisäksi kerätä myös konsernitulos- ja rahoituslaskelman tiedot ; ja
- kuntayhtymien alijäämän kertyminen tulee lailla rajoittaa vähäiseksi, jotta se edistäisi kuntayhtymiä suunnittelemaan, tehostamaan ja vastaamaan toiminnastaan paremmin.

Savonlinnan kaupungilla on alijäämiä 16 milj. euroa ja talouden tasapainottaminen 4 vuoden määräajassa vastaa 1% tuloveron nostoa. Tässä on myös otettava huomioon, että valtio-osuuksien leikkaus ja valtionosuusuudistus vastaa n. 3 % tuloveroprosentin vaikutusta. Näin ollen talouden tasapainottaminen lain mukaisessa määräajassa on haasteellista.

Muilta osin lausunto 20.8.2014 § 381 mukainen.

(Valmistelu: kaupunginlakimies Aki Rasimus, puh 044-4174041)

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus päättää antaa 20.8.2014 § 381 selostusosan mukaisen lausunnon huomioituna edellä mainituilla muutoksilla.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja Janne Laine ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Matti-Pekka Parkkinen saapuivat kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 18.20.

Kaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään siten, että lausuntoon lisätään: Valtion tulee pidättäytyä asettamasta kunnille uusia velvoitteita ja kuntien velvoitteita on vähennettävä valtionosuuksien leikkausten suhteessa.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan täydennetyn esityksen.

Kaupunginhallitus

§ 381

20.08.2014

Kaupunginhallitus

§ 395

25.08.2014

Tiedoksi:

Valtiovarainministeriö

Tarkastamattoman pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa

Savonlinnassa 26.8.2014

Saku Linnamurto
hallintojohtaja